DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 10 januari 2002 *

I mål C-480/99 P,

Gerry Plant m.fl., företrädda av B. Hewson, barrister, befullmäktigade av T. Graham, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av beslut meddelat den 29 september 1999 av Europeiska gemenskapens förstainstansrätt (andra avdelningen) i de förenade målen T-148/98 och T-162/98, Evans m.fl. mot kommissionen (REG 1999, s. II-2837), i vilket det förs talan om upphävande av detta beslut,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M. Erhart och B. Doherty, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

och

* Rättegångsspråk: engelska.

South Wales Small Mines Association, Fochriw, Near Bargoed (Förenade kungariket), företrädd av T. Sharpe, QC, och M. Brealey, barrister, befullmäktigade av S. Llewellyn Jones, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden F. Macken samt domarna C. Gulmann, J.-P. Puissochet (referent), R. Schintgen och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 26 juni 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Gerry Plant och sexton andra klaganden har, genom skrivelse som inkom till domstolens kansli den 20 december 1999, med tillämpning av artikel 49 i EKSG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens beslut av den 29 september 1999 i de förenade målen T-148/98 och T-162/98, Evans m.fl. mot kommissionen (REG 1999, s. II-2837, nedan kallat det överklagade beslutet), genom vilket förstainstansrätten avvisade deras talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut nr 15656 av den 30 juli 1998 om avslag på ett klagomål som ingetts av en sammanslutning av kolproducenter angående förekomsten av prisdiskriminering (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Bakgrund och förfarandet vid förstainstansrätten

2 I avdelningen "Bakgrund och förfarande" i det omtvistade beslutet anges bland annat följande:

"1 South Wales Small Mines Association (en sammanslutning av små gruvor i södra Wales, nedan kallad SWSMA) är en oregistrerad sammanslutning som har bildats enligt engelsk rätt i syfte att tillvarata de små sydwalesiska kolproducenternas intressen.

2 Vissa av dessa mindre kolproducenter ingav gemensamt den 5 juni 1990 ett klagomål till kommissionen i SWSMA:s namn. I klagomålet påtalade de förekomsten av diskriminerande handelsvillkor i strid med de tillämpliga bestämmelserna i EKSG-fördraget.

3 Genom beslut nr 15656 (nedan kallat beslutet), som ingick i en skrivelse av den 30 juli 1998, meddelade kommissionen att den inte avsåg att vidta några åtgärder med anledning av klagomålet.

4 Genom en rekommenderad försändelse med mottagningsbevis delgavs SWSMA den 5 augusti 1998 kommissionens skrivelse av den 30 juli 1998, som innehöll beslutet.

5 Genom skrivelse av den 18 augusti 1998, bekräftad den 26 augusti samma år, begärde flera mindre kolproducenter att kommissionen formellt skulle delge dem beslutet, vilket den vägrade att göra genom en skrivelse av den 24 augusti 1998.

6 Efter att den 16 september 1998 ha fått kännedom om att SWSMA inte hade överklagat beslutet inom den föreskrivna tidsfristen, har sökandena, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 september 1998, med stöd av artikel 33 andra stycket och artikel 35 i EKSG-fördraget väckt talan mot beslutet (mål T-148/98). I punkt 2 i sin ansökan har sökandena angett att '[e]n kopia av beslutet har bifogats som bilaga 1 till denna ansökan'.

7 SWSMA har för egen del, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 6 oktober 1998, med stöd av ovannämnda artikel 33 andra stycket i EKSG-fördraget väckt talan om ogiltigförklaring av beslutet (mål T-162/98).

8 Genom skrivelser som inkom den 23 november (mål T-162/98) respektive den 14 december 1998 (mål T-148/98) har kommissionen, i enlighet med artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler, framställt en invändning om rättegångshinder beträffande båda målen."

3 Eftersom invändningen om rättegångshinder i förhållande till sökandena i mål T-148/98, vilka har uppgett sig vara före detta medlemmar i SWSMA, motiverades bland annat av att den frist om en månad för att väcka talan som fastställs i artikel 33 tredje stycket i fördraget inte iakttagits, ställde förstainstansrätten genom skrivelse från förstainstansrättens kansli av den 28 april 1999 frågor till dessa sökande om de omständigheter under vilka de hade fått kännedom om det omtvistade beslutet. Sökandena svarade genom brev som inkom till förstainstansrättens kansli den 1 juni 1999.

4 Av förstainstansrättens samtliga konstateranden avseende de faktiska omständigheterna utifrån handlingarna i de två målen framgår följande.

5 Det omtvistade beslutet delgavs SWSMA på dess enda adress som hade meddelats kommissionen. Skrivelsen med detta beslut översändes till Bernard John Llewellyn, som var sekreterare i SWSMA när klagomålet lämnades in. Denne uppgav under ed att han inte vidtog några åtgärder när han mottog det omtvistade beslutet och i synnerhet att han inte hade översänt det till SWSMA:s rådgivare, Sarah Llewellyn Jones, delägare i advokatbyrån T. Llewellyn Jones, eftersom det på detta beslut fanns anteckningen "cc. T. Llewellyn". Bernard John Llewellyn ansåg att eftersom SWSMA:s rådgivare hade fått en kopia av det omtvistade beslutet, skulle denna vidta lämpliga åtgärder. Enligt SWMSA mottog emellertid SWSMA:s rådgivare inte en kopia av detta beslut från kommissionen och rådgivaren fick inte kännedom om beslutet förrän den 8 september 1998.

6 Mostyn Jones, som är en av sökandena i mål T-148/98, uppgav att en tredje person hade sänt honom en kopia av det omtvistade beslutet den 10 augusti 1998. Mostyn Jones förklarade på frågor från förstainstansrätten, som översändes i brev från förstainstansrättens kansli av den 28 april 1999, att han inte längre

mindes de exakta omständigheterna kring överlämnandet av denna kopia eller den tredje personens identitet, men att han trodde att det var fråga om en av de personer som Sarah Llewellyn Jones företrädde.

7 Genom skrivelser av den 25 juni 1999 anmodade förstainstansrättens justitiesekreterare parterna i målen T-148/98 och T-162/98 att yttra sig i frågan om att eventuellt förena de två målen vad gällde det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen. Genom samma skrivelse anmodades parterna att ange huruvida de, för det fall målen förenades, avsåg begära konfidentiell behandling av vissa delar av sina inlagor eller andra handlingar som getts in till förstainstansrätten.

8 Endast kommissionen svarade inom den föreskrivna fristen genom brev som inkom till förstainstansrättens kansli den 3 juli 1999. Kommissionen förklarade därvid att den inte hade något att anföra när det gällde frågan om att eventuellt förena målen vad gällde det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen och att den inte begärde någon konfidentiell behandling.

9 Power Gen UK plc, National Power plc och British Coal Corporation ansökte om att få intervenera i de två målen till stöd för kommissionens yrkanden.

10 Genom skrivelse som inkom den 25 juni 1999 ansökte vissa av sökandena i mål T-148/98 om rättshjälp, med stöd av artikel 94 i förstainstansrättens rättegångsregler.

Det överklagade beslutet

11 Genom det överklagade beslutet

— förenade förstainstansrätten målen T-148/98 och T-162/98 med tillämpning av artikel 50 i sina rättegångsregler,

— fattade förstainstansrätten i enlighet med artikel 114 i dessa rättegångsregler beslut i fråga om de invändningar om rättegångshinder som kommissionen framställt utan att pröva själva sakfrågan och utan något muntligt förfarande, och

— avvisade förstainstansrätten talan i de två målen.

Förstainstansrätten fastslog också att anledning saknades att pröva ansökningen om rättshjälp och interventionsansökningarna.

12 För att komma fram till att talan i de två målen skulle avvisas ansåg förstainstansrätten följande:

"29 Det skall inledningsvis erinras om att det framgår av fast rättspraxis att tidsfristen för att väcka talan om ogiltigförklaring utgör tvingande rätt och något som varken parterna eller domstolen kan råda över, eftersom den

upprättats för att säkerställa tydlighet och säkerhet i rättsliga situationer och för att undvika diskriminerande eller godtycklig behandling i rättsliga förfaranden (förstainstansrättens dom av den 18 september 1997 i de förenade målen T-121/96 och T-151/96, Mutual Aid Administration Services mot kommissionen (REG 1997, s. II-1355, punkt 38).

Mål T-162/98

30 Det är ostridigt att beslutet har delgivits sökanden i vederbörlig ordning och att sökanden har väckt talan först efter det att tidsfristen för att väcka den omtvistade talan hade löpt ut.

31 Den ursäktliga villfarelse som sökanden har åberopat för att få en förlängning av den tvingande tidsfristen för att väcka talan, avser endast fall där det föreligger extraordinära omständigheter, såsom när ifrågavarande institution förhållit sig på ett sätt som, i sig självt eller i avgörande utsträckning, varit ägnat att framkalla en ursäktlig villfarelse hos en enskild person (domstolens dom av den 15 december 1994 i mål C-195/91 P, Bayer mot kommissionen, REG 1994, s. I-5619, punkt 26).

32 Det framgår klart av artikel 33 tredje stycket jämförd med artikel 15 andra stycket i EKSG-fördraget att tidsfristen för att väcka talan om ogiltigförklaring börjar löpa efter att de företag eller företagssammanslutningar, till vilka beslutet riktar sig, har delgivits det ifrågasatta beslutet.

33 Eftersom beslutet delgavs sökanden i vederbörlig ordning, ankom det på denna sammanslutning att kontakta sina rådgivare för att komma överens om vilka åtgärder som skulle vidtas med anledning av beslutet och att utöva sin rätt att väcka talan inom den föreskrivna tidsfristen.

34 Även om sökandens advokater, i enlighet med vad sökanden har hävdat, inte hade mottagit någon kopia av beslutet från kommissionen, borde sökanden, med hänsyn till risken för förbiseende eller för att en försändelse som sändes med vanlig postgång kom på avvägar, genast ha sett till att advokaterna fick lämpliga instruktioner för att kunna tillvarata sökandens intressen.

35 Genom att helt förlita sig på sina advokaters initiativförmåga, har inte sökanden agerat som en normalt aktsam part.

36 Mot bakgrund av dessa omständigheter kan inte anteckningen 'cc: T. Llewellyn Jones' på beslutet anses utgöra en sådan extraordinär omständighet som innebär att sökandens villfarelse är ursäktlig.

37 Av detta framgår att sökandens argument saknar grund och att talan i mål T-162/98 skall avvisas, eftersom den inte kan prövas i sak.

Mål T-148/98

...

40 Om den tidsfrist på en månad som föreskrivs i artikel 33 tredje stycket i EKSG-fördraget för att väcka talan, jämte förlängd tidsfrist med hänsyn till avstånd på tio dagar, såsom sökandena har hävdat, skall beräknas med utgångspunkt från den 10 augusti 1998, då en av sökandena mottog en kopia av beslutet från tredje man, skulle denna tidsfrist ha löpt ut den 20 september 1998. Eftersom denna dag inföll på en söndag, skulle tidsfristen, i enlighet

med artikel 101.2 första stycket i rättegångsreglerna, ha förlängts till måndagen den 21 september 1998 kl. 24.00. Talan, som inkom genom ansökan den 21 september 1998, skulle således ha väckts den sista dagen av den föreskrivna tidsfristen.

41 En part kan emellertid till stöd för sina yrkanden endast göra gällande omständigheter som är tillräckligt konkreta och detaljerade för att förstainstansrätten åtminstone skall kunna betrakta dem som trovärdiga och för att motparten skall få en möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt kunna bestrida dem och, i förekommande fall, förebringa motbevisning. Denna skyldighet, som avser faktiska uppgifter som enbart sökandena förfogar över, syftar till att undvika att förstainstansrätten grundar sitt avgörande på rent teoretiska omständigheter eller på omständigheter som har konstruerats enbart för tvistens skull.

42 Förstainstansrätten har anmodat sökandena att för det första identifiera den tredje man från vilken en av dem mottog en kopia av beslutet, för det andra identifiera sökanden i fråga och för det tredje beskriva de exakta omständigheterna kring detta mottagande samt på vilket sätt de övriga sökandena fick kännedom om beslutet.

43 Sökandena har gett följande svar på dessa frågor:

1. 'The Applicant Mr. Mostyn Jones he (sic) cannot recall who the third party was, he thinks he obtained it from one of the persons who Sarah Llewellyn Jones represents.'

('Sökanden Mostyn Jones minns inte vem denne tredje man var, men han tror att han mottog beslutet från en av de personer som Sarah Llewellyn Jones representerar.')

2. 'Mostyn Jones.'

3. 'The Applicant Mr. Jones cannot recall the exact circumstances. The Other Applicants became aware of it by Mr Jones informing some of them of the decision and the Applicants communicating directly with one another.'

('Sökanden Jones minns inte de exakta omständigheterna. De andra sökandena fick kännedom om beslutet genom att Jones informerade några av dem om beslutet och genom att sökandena meddelade sig direkt med varandra.')

44 Eftersom kommissionen endast har delgivit SWSMA beslutet och det inte ens har vidarebefordrats till SWSMA:s advokater, vilka fick kännedom om beslutet först den 8 september 1998, förefaller det osannolikt att en av sökandena skulle ha mottagit en kopia av beslutet från en okänd tredje man den 10 augusti 1998, såsom har hävdats.

45 Sökandenas svar på förstainstansrättens frågor förstärker ytterligare det osannolika i detta påstående. Det framgår nämligen av deras korta och undflyende formulering att Mostyn Jones, som minns exakt vilket datum han mottog en kopia av beslutet, det vill säga det datum som enligt vad som har hävdats skall utgöra utgångspunkten för beräkningen av tidsfristen, har glömt både från vem han mottog kopian och omständigheterna kring detta mottagande.

46 Den enda konkreta uppgift Mostyn Jones har lämnat är att han tror att han mottog handlingen från en av de personer som representeras av Sarah Llewellyn Jones, som är rådgivare åt SWSMA. Detta påstående står emellertid i strid med dels Bernard John Llewellyns uppgifter om att han inte hade vidtagit några ytterligare åtgärder efter att ha mottagit skrivelsen

med beslutet, dels det förhållandet att SWSMA:s advokater inte fick kännedom om beslutet förrän den 8 september 1998.

47 Av detta följer att sökandena inte på ett tillräckligt detaljerat och övertygande sätt har lyckats visa att utgångspunkten för att beräkna tidsfristen för den omtvistade talan var sådan att det skulle kunna anses som att deras talan hade väckts inom föreskriven tid.

48 Av detta följer oundvikligen att talan i mål T-148/98 väcktes för sent.

49 Talan skall således avvisas, eftersom den inte kan prövas i sak. Det saknas därmed anledning att pröva de övriga grunderna för avvisning som kommissionen har åberopat, ansökan om rättshjälp eller interventionsansökningarna."

Överklagandet

Yrkandena i överklagandet

13 Klagandena har yrkat att domstolen skall

— upphäva det överklagade beslutet såvitt avser mål T-148/98,

— fastställa att talan om ogiltigförklaring kan prövas i sak och att förstainstansrätten skall göra detta,

— i andra hand återförvisa frågan om rättegångshinder till förstainstansrätten i ny sammansättning, varvid sökandena skall ha möjlighet att i förväg ta del av samtlig bevisning som SWSMA lagt fram och samtliga SWSMA:s yttranden och att yttra sig däröver, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i domstolen och i förstainstansrätten.

14 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— fastställa att överklagandet inte kan prövas i sak,

— i andra hand lämna överklagandet utan bifall, och

— förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

15 SWSMA har inte inkommit med svarsskrivelse.

Grunderna för överklagandet

16 Till stöd för sitt överklagande har klagandena åberopat tre grunder, nämligen att förstainstansrätten har gjort en felaktig rättstillämpning, åsidosatt rätten till försvar samt missuppfattat den bevisning som lagts fram.

17 När det närmare gäller klagandenas andra grund har dessa hävdat att förstainstansrätten, när den kom fram till att deras talan väckts för sent, fäste stor vikt vid vad den ansåg vara en motsägelse mellan de olika bevis som de hade lagt fram och dem som SWSMA hade åberopat. Förstainstansrätten stödde sig därvid i stor utsträckning på Bernard John Llewellyns uppgifter under ed och på advokatbyrån T. Llewellyn Jones uppgifter, enligt vilka den senare inte hade fått kännedom om det omtvistade beslutet förrän den 8 september 1998, och fastslog därför att klagandenas påståenden att de hade fått kännedom om beslutet redan den 10 augusti var osannolika. Klagandena hade emellertid inte haft möjlighet att vare sig ta del av eller yttra sig över denna bevisning, vilken SWSMA hade lagt fram i mål T-162/98. De hade inte beretts någon sådan möjlighet efter det att detta mål förenats med deras eget mål och innan förstainstansrätten meddelade det överklagade beslutet. Klagandena har gjort gällande att parter skall ha möjlighet att ta del av samtlig bevisning eller alla yttranden samt att yttra sig däröver och att det är fråga om allmänna rättsgrundsatser och om en regel som ingår i rätten till ett kontradiktoriskt förfarande. De har i detta avseende hänvisat till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas dom av den 20 februari 1996 i målet Vermeulen mot Belgien (*Recueil des arrêts et décisions* 1996 I, s. 224) och till domstolens dom av den 22 mars 1961 i de förenade målen 42/59 och 49/59, Snupat mot Höga myndigheten (REG 1961, s. 99, 156; svensk specialutgåva, volym 1, s. 95). Klagandena har anfört att de, om de hade fått möjlighet, skulle ha kunnat visa vilken dag de gav instruktioner till sina juridiska ombud om att dessa skulle agera. De har därvid som en bilaga till sitt överklagande ingett en kopia av ett telefax av det omtvistade beslutet på vilken bland annat finns angivet datumet den 11 augusti 1998 såsom faxens uppgift om mottagningsdag.

Huruvida överklagandet kan tas upp till sakprövning

Kommissionens argument

18 I sin svarsskrivelse har kommissionen först anfört att överklagandet skall avvisas i dess helhet. Förstainstansrätten avvisade talan på den grunden att den väckts för sent på grundval endast av en bedömning av de faktiska omständigheterna. Sedan förstainstansrätten ställt direkta frågor till klagandena tillbakavisade den påståendet att en av dem innehade det ifrågasatta beslutet den 10 augusti 1998, vilket klagandena gjorde gällande. Denna bedömning utgör inte, såvida det inte är fråga om en missuppfattning av denna bevisning, en fråga som i sig omfattas av domstolens kontroll. Kommissionen har erinrat om att enligt artikel 32d.1 i EKSG-fördraget och artikel 51 i EKSG-stadgan för domstolen är ett överklagande begränsat till rättsliga frågor. Kommissionen har i detta hänseende hänvisat till dom av den 2 mars 1994 i mål C-53/92 P, Hilti mot kommissionen (REG 1994, s. I-667), punkterna 10 och 42, och av den 9 januari 1997 i mål C-143/95 P, kommissionen mot Socurte m.fl. (REG 1997, s. I-1), punkt 36, och till beslut av den 6 oktober 1997 i mål C-55/97 P, AIUFFAS och AKT mot kommissionen (REG 1997, s. I-5383), punkt 25. Grunden enligt vilken rätten till försvar inte har iakttagits, eftersom förstainstansrätten grundade sitt beslut på SWSMA:s uppgifter om de faktiska omständigheterna vilka klagandena inte fick tillfälle att yttra sig över, kan inte tas upp till sakprövning eftersom den utgör en begäran om omprövning av de faktiska omständigheterna. Ett överklagande får endast avse bland annat rättegångsfel genom vilka klagandens intressen kränkts, men i överklagandet anges inte på vilket sätt klagandenas intressen har skadats av något rättegångsfel.

Domstolens bedömning

19 Enligt artikel 51 i EKSG-stadgan för domstolen kan ett överklagande grundas bland annat på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen.

20 Grunden enligt vilken rätten till försvar har åsidosatts kan följaktligen tas upp till sakprövning. Tvärtemot vad kommissionen har gjort gällande är frågan huruvida förstainstansrätten vid avvisning av talan kan grunda sitt beslut på faktiska omständigheter som klagandena inte fått yttra sig över en rättslig fråga. Prövningen av frågan om i vilken mån förstainstansrätten faktiskt grundade det ifrågasatta beslutet på sådana omständigheter när den kom fram till att talan skulle avvisas omfattas dessutom av domstolens kontroll vid ett överklagande. Det rör sig nämligen om en granskning av det förfarande som följts vid förstainstansrätten och inte om en omprövning av de faktiska omständigheterna i fråga om saken i målet. När det gäller frågan om det har bevisats att klagandenas intressen har kränkts genom ett rättegångsfel, skall den prövas inom ramen för en prövning i sak av överklagandet och inte vid en prövning av om överklagandet kan tas upp till sakprövning

Huruvida överklagandet är välgrundat

Kommissionens argument

21 Kommissionen har, som svar på de argument som nämnts ovan i punkt 17 i denna dom vilka syftar till att visa att rätten till försvar åsidosatts, hävdat att klagandena hade allt intresse av att bevisa att de hade mottagit en kopia av det omtvistade beslutet först den 10 augusti 1998, men att de på förstainstansrättens frågor på denna punkt endast lämnade korta och undflyende svar, varvid kommissionen har hänfört sig till punkt 45 i det överklagade beslutet. Kommissionen anser i huvudsak att den omständigheten att klagandena inte kunde bevisa att de hade fått kännedom om det omtvistade beslutet den 10 augusti 1998 skall läggas dem till last och att de vid sitt överklagande fortfarande inte har lagt fram den bevisning som de klandrar förstainstansrätten för att inte ha låtit dem tillhandahålla. När det gäller det fax med mottagningsdatum den 11 augusti 1998 som bifogats överklagandet, anser kommissionen att denna handling inte har något bevisvärde. Även om detta fax ansågs utgöra bevis för den omständigheten att klagandena innehade handlingen den 11 augusti 1998 och dessa på ett övertygande sätt förklarade skälet till att de inte lade fram den vid förstainstansrätten, skulle faxet inte utgöra bevis för att de fick kännedom om det omtvistade beslutet först den 10 augusti.

22 För att understryka att klagandenas intressen inte skadades har kommissionen gjort gällande att domstolen i ett konkurrensmål har fastställt att den omständigheten att kommissionen i ett beslut som fattats gentemot företag beaktade handlingar som dessa inte hade fått ta del av inte påverkade giltigheten av hela beslutet, eftersom dessa handlingar avsåg omständigheter av rent underordnad karaktär i förhållande till de överträdelser som konstaterats i beslutet. Kommissionen har tillagt att domstolen emellertid förtydligade att i en sådan situation skall domstolen bortse från sådana handlingar för att bedöma om det ifrågavarande beslutet är välgrundat (dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80—103/80, Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 1825, punkt 30; svensk specialutgåva volym 7, s. 133).

23 Kommissionen anser i detta avseende att det av det överklagade beslutet framgår mycket tydligt att förstainstansrätten skulle ha kommit till samma resultat i frågan huruvida talan kunde prövas i sak, även om klagandena hade haft möjlighet att yttra sig över den bevisning som fanns bland handlingarna i målet, särskilt Bernard John Llewellyns uppgifter. Det framgår av punkt 45 i det överklagade beslutet att förstainstansrätten endast på grundval av klagandenas uppgifter kom till slutsatsen att det datum då de fick kännedom om det omtvistade beslutet som de åberopade inte var trovärdigt. Inslagen i de handlingar som SWSMA lade fram endast bekräftade uppgifterna, men var inte på något sätt väsentliga.

Domstolens bedömning

24 Såsom klagandena med rätta har påpekat och domstolen understrukit i sin dom i det ovannämnda målet Snupat mot Höga myndigheten, skulle det vara att åsidosätta en grundläggande rättsprincip att grunda ett rättsligt beslut på omständigheter eller handlingar som parterna, eller en av dem, inte har kunnat ta del av och som de således inte har haft möjlighet att ta ställning till.

25 Det skall således undersökas huruvida, såsom klagandena har gjort gällande, förstainstansrätten grundade sitt beslut på omständigheter eller handlingar som de inte hade kunnat ta del av.

26 Klagandena har därvid avsett Bernard John Llewellyns uppgifter, vilka nämndes i punkt 46 i det överklagade beslutet, om att han inte vidtog några åtgärder sedan han mottagit det omtvistade beslutet. De har också hänvisat till SWSMA:s ståndpunkt, vilken nämndes i punkterna 44—46 i det överklagade beslutet, att SWSMA:s rådgivare fick kännedom om detta beslut först den 8 september 1998.

27 Det skall konstateras att förstainstansrätten faktiskt stödde sig på dessa omständigheter för att komma fram till att klagandena inte hade bevisat att de hade mottagit en kopia av beslutet den 10 augusti 1998 och för att slå fast att deras talan väckts för sent.

28 I punkt 44 i det överklagade beslutet påpekade förstainstansrätten således att det omtvistade beslutet inte ens hade vidarebefordrats till SWSMA:s advokater, vilka fick kännedom om beslutet först den 8 september 1998, och fastslog därför att det föreföll osannolikt att en av sökandena skulle ha mottagit en kopia av beslutet från en okänd tredje man den 10 augusti 1998. I punkt 46 i det överklagade beslutet avfärdade förstainstansrätten bevisvärdet av Mostyn Jones uppgifter om att denne hade mottagit en kopia av handlingen från en av de personer som företräddes av Sarah Llewellyn Jones, genom att anse att detta påstående stod i strid med dels Bernard John Llewellyns uppgifter om att han inte hade vidtagit några åtgärder sedan han mottagit det omtvistade beslutet, dels det förhållandet att SWSMA:s advokater fick kännedom om beslutet först den 8 september 1998.

29 Det är emellertid ostridigt att i förfarandet vid förstainstansrätten översändes varken Bernard John Llewellyns uppgifter eller inlagan med SWSMA:s stånd-

punkt att dess advokater hade tagit del av det omtvistade beslutet först den 8 september 1998.

30 De enda handlingar som översändes till sökandena i detta förfarande var nämligen dels kommissionens inlaga med invändningen om rättegångshinder och begäran att förstainstansrätten i enlighet med artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler skulle fatta ett beslut i frågan utan att pröva själva sakfrågan, dels de frågor som förstainstansrätten ställde, för vilka redogjorts i punkt 3 i denna dom.

31 Inte i någon av dessa handlingar, vilka översändes i mål T-148/98, nämns vare sig Bernard John Llewellyns uppgifter eller SWSMA:s ståndpunkt avseende det datum då dess advokater fick kännedom om det omtvistade beslutet.

32 Dessutom framgår det inte på något sätt av sökandenas skriftliga yttrande avseende kommissionens invändning om rättegångshinder att de skulle ha fått kännedom om de i den föregående punkten nämnda omständigheterna på något annat sätt.

33 Bernard John Llewellyns uppgifter och SWSMA:s ståndpunkt återfanns nämligen i handlingarna i mål T-162/98. Dessa översändes emellertid inte till sökandena i mål T-148/98 och kunde, *a fortiori*, inte heller bemötas av dessa i det skriftliga eller muntliga förfarandet, eftersom de två målen förenades först i och för det överklagade beslutet, vilket med tillämpning av artikel 111 i förstainstansrättens rättegångsregler fattades utan något muntligt förfarande.

34 Eftersom förstainstansrätten grundade sig på de omständigheter som nämnts i punkt 29 i denna dom för att avvisa klagandenas talan i mål T-148/98, har förstainstansrätten följaktligen begått ett rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen i den mening som avses i artikel 51 i EKSG-stadgan för domstolen.

Huruvida talan vid förstainstansrätten kan tas upp till sakprövning

35 Tvisten är färdig för avgörande i fråga om kommissionens invändning om rättegångshinder. I förfarandet i mål T-148/98 och i förevarande förfarande har parterna kunnat yttra sig över de omständigheter som kommissionen har anfört i de två förfarandena till stöd för sin invändning om rättegångshinder. I förevarande fall anser domstolen att frågan huruvida klagandenas talan vid förstainstansrätten kan tas upp till sakprövning skall omprövas omedelbart.

Parternas argument

36 Kommissionen har i sin invändning om rättegångshinder avseende talan i mål T-148/98 gjort gällande att klagandena inte berörs av det omtvistade beslutet och att de följaktligen inte uppfyller villkoren för att väcka talan enligt artikel 33 i fördraget. Kommissionen har hävdat att endast SWSMA, som lämnade in klagomålet, berörs och att klagandena i förekommande fall kan beröras endast av ett beslut som meddelas efter klagomål som de själva lämnat in. Det förhållandet att klagandena eventuellt påverkas av de förfaranden som påtalats i SWSMA:s klagomål innebär inte att de berörs av beslutet att avslå klagomålet, eftersom de själva kunde ha ingett ett klagomål. Dessutom har domstolen i sin dom av den 17 november 1998 i mål C-70/97 P, Kruidvat mot kommissionen (REG 1998,

s. I-7183), fastslagit att det förhållandet att en sammanslutning är direkt och personligen berörd av ett beslut inte innebär att dess medlemmar också är det.

37 Kommissionen har dessutom anmodat domstolen att pröva om samtliga klagande är företag i den mening som avses i artikel 80 i EKSG-fördraget. Om så inte är fallet skall talan under alla förhållanden avvisas. Kommissionen har i detta avseende anfört att klagandena inte har lagt fram någon bevisning för att de fortfarande utövar någon kolproduktionsverksamhet. Kommissionen har hävdat att för att vara företag i den mening som avses i den ovannämnda bestämmelsen skall en sökande utöva sådan verksamhet när denne väcker talan.

38 Kommissionen har vidare gjort gällande att talan väcktes för sent med hänsyn till artikel 33 i fördraget, eftersom en sådan talan skall väckas inom en månad från delgivning av den ifrågasatta rättsakten. Kommissionen har anfört att talan väcktes efter det att fristen för talan, beräknad från delgivningen med SWSMA av det omtvistade beslutet, löpte ut, och har gjort gällande att om utgångspunkten för fristen för att väcka talan för varje medlem i en sammanslutning beräknades först från den tidpunkt då det är bevisat att denne medlem personligen fick kännedom om ett beslut som avser denna sammanslutning, skulle fristen för att väcka talan mycket enkelt kunna kringgås och det skulle leda till en oacceptabel rättsosäkerhet.

39 När det gäller deras intresse av att agera har klagandena hävdat att de inledningsvis var medlemmar i SWSMA, en sammanslutning som inte är en juridisk person och som användes endast som gemensamt namn för små kolproducenter för att underlätta vissa gemensamma åtgärder, bland annat för ingivandet av och förfarandet avseende det klagomål som ingavs år 1990 till kommissionen. De hade emellertid fortfarande ett direkt personligt intresse av beslutet avseende det inlämnade klagomålet. De har gjort gällande att de förfaranden som anmäldes i detta klagomål avsåg var och en av dem direkt. Det

förhållandet att SWSMA har lagt ned sin verksamhet och att klagandena har lämnat denna sammanslutning endast stärker deras intresse av att agera i fråga om ett beslut som berör dem direkt. Klagandena har angett att de vid flera tillfällen genom sina rådgivare har försökt att delta i utredningen avseende klagomålet, men att kommissionen har vägrat att betrakta dem som samtalsparter. De har också tillagt att rätten att väcka talan enligt artikel 33 i EKSG-fördraget är mera omfattande än den enligt artikel 173 fjärde stycket i EG-fördraget (nu artikel 230 fjärde stycket EG i ändrad lydelse). Medan klagandena enligt sistnämnda bestämmelse skall vara direkt och personligen berörda av beslut som riktas till andra personer och vilka beslut de begär ogiltigförklaring av, krävs i denna artikel 33 endast att de beslut som de begär ogiltigförklaring av skall beröra dem.

40 När det gäller frågan om de är företag i den mening som avses i artikel 80 i EKSG-fördraget, har klagandena medgett att de inte driver gruvverksamhet längre, men de har anfört att de alla drev sådan verksamhet vid tiden för de förhållanden som påtalats i klagomålet (1984—1990). Anledningen till att de upphörde med verksamheten var just dessa förhållanden. Klagandena har gjort gällande att vid bedömningen av huruvida de är företag i den mening som avses i denna bestämmelse skall man i ett fall som det förevarande utgå från tidpunkten för de omständigheter som var föremål för klagomålet och inte från den dag då talan väcktes mot det beslut i vilket detta prövas. Om detta senare datum beaktades skulle nämligen de som utsätts för konkurrensbegränsande agerande inom kol- och stålsektorn och som varit tvungna att upphöra med sin verksamhet på grund av detta agerande aldrig kunna göra gällande sina rättigheter vid en gemenskapsdomstol.

41 När det gäller iakttagandet av fristen för att väcka talan har klagandena gjort gällande att så snart som de hade fått kännedom om det omtvistade beslutet begärde de snabbt att kommissionen skulle delge dem beslutet, vilken begäran emellertid avslogs. Under alla förhållanden iakttog de fristen för att väcka talan beräknad från den dag då en av dem fick kännedom om detta beslut, nämligen den 10 augusti 1998. Klagandena har tillagt att kommissionen kunde ha undvikit rättsosäkerheten och risken för att talan väcks lång tid efter det att beslut fattas genom att offentliggöra besluten i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Domstolens bedömning

42 Vad först gäller frågan om klagandena berörs av det omtvistade beslutet, vilket krävs enligt artikel 33 andra stycket i fördraget för att de skall kunna väcka talan om ogiltigförklaring mot beslutet, är det tillräckligt att påpeka att i det klagomål som avslogs genom detta beslut påtalades förfaranden som direkt påverkade klagandenas situation och att det hade ingetts i deras namn. Av detta följer att klagandena berörs av det omtvistade beslutet.

43 Den av kommissionen nämnda rättspraxisen, enligt vilken det förhållandet att en sammanslutning direkt och personligen berörs av ett beslut inte innebär att dess medlemmar också är berörda, är i detta avseende inte relevant. Enligt artikel 33 andra stycket i EKSG-fördraget krävs det nämligen inte att klagandena är personligen berörda utan enbart att de berörs av det beslut som de ifrågasätter.

44 När det sedan gäller frågan huruvida klagandena är företag i den mening som avses i artikel 80 i fördraget, har det inte bestritts att de var sådana företag vid tiden för de förfaranden som påtalades i det klagomål som avslogs av kommissionen genom det omtvistade beslutet. Den omständigheten att de därefter upphört att vara sådana företag innebär inte att de förlorar intresset av att få fastställt en överträdelse av konkurrensbestämmelser som de drabbades av när de var sådana företag och avseende vilken de hade rätt att lämna in ett klagomål.

45 När det slutligen gäller frågan om talan väcktes inom den föreskrivna fristen, skall det erinras om att det omtvistade beslutet delgavs SWSMA på vederbörligt sätt den 5 augusti 1998. För det fall ett klagomål inges av en sammanslutning som agerar i sina medlemmars namn, gäller, för att kravet att talan mot ett beslut som

kommissionen fattat inom ramen för EKSG-fördraget skall väckas inom en månad efter delgivning eller offentliggörande av beslutet inte skall förlora all verkan, delgivningen av avslaget på klagomålet med sammanslutningen också som delgivning med dess samtliga medlemmar. I annat fall skulle, såsom kommissionen har anfört, det råda stor osäkerhet om huruvida beslutet är slutgiltigt, och den dag då beslutet blir slutgiltigt skulle slutligen bero på sammanslutningens aktsamhet med att översända beslutet till sina medlemmar.

46 Det skulle för övrigt vara oproportionerligt och i strid med principen om god förvaltningssed att kräva av kommissionen antingen att beslutet personligen delges var och en av medlemmarna i den sammanslutning som har begärt ett beslut eller att kommissionen offentliggör varje beslut som är riktat till en sammanslutning.

47 Det förhållandet att en sådan sammanslutning endast utgör ett "gemensamt namn" kan inte påverka denna bedömning. Genom att använda ett gemensamt namn, av praktiska skäl som även kan gagna dem, skall klagande som går samman godta att detta gemensamma namn gäller såväl för när de kommunicerar med kommissionen som när kommissionen kommunicerar med dem.

48 I förevarande fall skall emellertid de särskilda omständigheterna beaktas. Det framgår av handlingarna i förstainstansrättens mål att klagandena officiellt underrättade kommissionen om att de inte längre företräddes av SWSMA, att de uppgav att de emellertid fortsatte att ha ett intresse av resultatet av behandlingen av det klagomål som lämnats in bland annat i deras namn och att de även förklarade att de ville delta i undersökningen avseende klagomålet och utsåg ett nytt gemensamt ombud, Thomas Graham, solicitor. Under dessa förhållanden kan inte delgivningen med SWSMA gälla mot dem.

49 Vidare vägrade kommissionen att delge klagandena det omtvistade beslutet och den offentliggjorde det inte. Vid sådana förhållanden, och när det inte är möjligt att med säkerhet fastställa vilken dag klagandena fick exakt kännedom om innehållet i och skälen för den rättsakt som de ifrågasätter, skall det anses att fristen för att väcka talan började löpa den dag då det kan bevisas att klagandena hade sådan kännedom (se för ett liknande resonemang beslut av den 5 mars 1993 i mål C-102/92, Ferriere Acciaierie Sarde mot kommissionen, REG 1993, s. I-801, punkt 18).

50 I förevarande fall har klagandena själva uppgett att de fick kännedom om det omtvistade beslutet den 10 augusti 1998, det vill säga endast fem dagar efter det att det delgavs SWSMA, och den 18 augusti begärde de att kommissionen formellt skulle delge dem detta beslut, vilket visar att de agerade skyndsamt. Mot denna bakgrund framstår klagandenas påståenden och inställning inte *a priori* som icke trovärdiga. Kommissionen, som har gjort gällande att talan väckts för sent, har å sin sida inte lagt fram någon bevisning för att klagandena fick kännedom om det omtvistade beslutet före den 10 augusti 1998.

51 Det skall således anses att fristen för att väcka talan började löpa i förhållande till klagandena den 10 augusti 1998 och att talan, under dessa förhållanden och mot bakgrund av att klagandena har rätt till att fristen ökas med tio dagar med hänsyn till avståndet, vilket förstainstansrätten fastslog i punkt 40 i det överklagade beslutet, inte väcktes för sent.

52 Av detta följer att klagandena uppfyller kraven i artikel 33 andra stycket i fördraget för att väcka talan mot det omtvistade beslutet och att deras talan inte väcktes för sent.

53 Kommissionens invändning om rättegångshinder skall således lämnas utan bifall och överklagandet följaktligen bifallas såvitt talan mot det ifrågasatta beslutet avvisades i det överklagade beslutet i mål T-148/98.

54 Det överklagade beslutet är emellertid slutgiltigt vad gäller talan i mål T-162/98. Mot denna bakgrund skall det överklagade beslutet ogiltigförklaras såvitt målen T-148/98 och T-162/98 förenades i beslutet.

55 Det överklagade beslutet skall också ogiltigförklaras såvitt i detta angavs att anledning saknades att pröva såväl ansökan om rättshjälp i mål T-148/98 som de interventionsansökningar som har inlämnats av Power Gen UK plc, National Power plc och British Coal Corporation i samma mål.

56 Enligt artikel 54 första stycket i EKSG-stadgan för domstolen skall domstolen, om överklagandet är välgrundat, upphäva förstainstansrättens avgörande. Domstolen kan själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa ärendet till förstainstansrätten för avgörande.

57 I förevarande fall är tvisten inte färdig för avgörande i sak. Mål T-148/98 skall följaktligen återförvisas till förstainstansrätten, vilken också skall pröva frågan om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) **Förstainstansrättens beslut av den 29 september 1999 i målen T-148/98 och T-162/98, Evans m.fl. mot kommissionen, ogiltigförklaras såvitt i detta**

— **talan i mål T-148/98 avvisas,**

— **målen T-148/98 och T-162/98 förenas,**

— **fastslås att anledning saknas att pröva såväl ansökan om rättshjälp i mål T-148/98 som de interventionsansökningar som har inlämnats av Power Gen UK plc, National Power plc och British Coal Corporation i samma mål,**

— **sökandena i mål T-148/98 åläggs att bära sina rättegångskostnader samt att solidariskt ersätta Europeiska gemenskapernas kommissions rättegångskostnader i mål T-162/98,**

— **sökanden i mål T-162/98 åläggs att solidariskt ersätta Europeiska gemenskapernas kommissions rättegångskostnader i mål T-148/98.**

2) **Mål T-148/98 återförvisas till förstainstansrätten för att denna skall döma i sak.**

3) **Beslut om rättegångskostnader i mål T-148/98 kommer att meddelas senare.**

Macken Gulmann Puissochet

Schintgen Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 januari 2002.

R. Grass

Justitiesekreterare

F. Macken

Ordförande på sjätte avdelningen